

Les 10 – Antwoorden

Opdracht: Vertaal, plaats klinkertekens en geef de uitspraak.

Drie koningen	שְׁלוֹשָׁה מַלְכִים	sh ^e loshah m ^e láchiem
Twee koninginnen	שְׁתֵי מַלְכוֹת	sh ^e te m ^e láchot
Acht stenen	שְׁמוֹנֵה אֲבָנִים	shmonèh avániem
Die lepels	הַכַּפּוֹת הָהֵן	hakapot háhen
Zes steden	שֵׁשׁ עָרִים	shesh áriem
Waar zijn de tien vijgen?	אֵיפֹה עֵשֶׂר הַתְּאֵנִים?	efoh èsèr hat ^e eniem?
Twee tafels	שְׁנֵי שְׁלֹחָנוֹת (שׁוֹלְחָנוֹת)	sh ^e ne shoelchánot
Zeven bronnen	שִׁבְעָה בְּאֵרוֹת	shiváh b ^e èrot
Negen stoelen	תִּשְׁעָה כִּסְאוֹת	tisháh kisot
Die vier agenda's	אַרְבַּע לִוְחוֹת הַם	arbá'áh loechot hem
עֵשֶׂר דְּקוֹת לְאַרְבַּע	èsèr daqot l ^e arba	Tien minuten voor vier
אֵיפֹה אֲשׁוּר?	efoh ashshoer?	Waar is Assyrië?
מָה הַשָּׁעָה?	mah hashá'ah?	Wat is de tijd? Hoe laat is het?
אַתָּה דָּוִד?	attáh dawid?	Bent u David? <i>Maar er kan ook staan:</i>
אַתָּה דוֹד?	attáh dod?	Bent u oom? <i>Daarom gebruikt het moderne</i>
<i>ongevocaliseerde Hebreeuws, om vergissingen te voorkomen, soms toch puntjes, kan de waw als W-klank worden verdubbeld, en kan een yod als 'leesmoeder' worden ingevoegd.</i>		
הַלֵּילוֹת הַטּוֹבִים הָאֵלֶּה	halelot hatoviem ha'elèh	Die goede nachten
זֶה שַׁעוֹן יָד	zèh shá'on yád	Dat is een polshorloge
אֲנַחְנוּ בְּנֵי אָדָם	^a nachnoe b ^e ne ádám	Wij zijn kinderen van Adam / mensen
הוּא שְׁמוּאֵל	hoe shmoe'el	Hij is Samuel
הַפְּרוֹת הַטּוֹבוֹת	haparot hatovot	De goede koeien
שְׁלוֹשׁ סוּסוֹת	shálosh soesot	Drie merries

Les 11 – Werkwoorden 1 – Tegenwoordige Tijd

Werkwoorden vormen het lastigste en uitgebreidste gedeelte van de Hebreeuwse grammatica, met vele pagina's vol tabellen, die we slechts spaarzaam in deze cursus behandelen.

Een Hebreeuws werkwoord bestaat gewoonlijk uit een stam van drie 'radicalen', medeklinkers (soms twee, soms vier), waartussen wisselende klinkers worden gevoegd, en waaraan voorvoegsels en achtervoegsels worden toegevoegd.

Een werkwoord kan zeven vormen (vervoegingswijzen, binyaniem) met een iets andere betekenis tellen, die gelukkig niet voor alle werkwoorden voorkomen.

Als **stam** van een werkwoord gebruikt men veelal de verleden tijd, derde persoon mannelijk enkelvoud, omdat dit de kortste vorm van het werkwoord is. Deze vorm vind je ook in de meeste woordenboeken. In feite betekent die vorm niet 'lopen' maar 'hij liep'.

Als voorbeeld van de vele vormen van een werkwoord kiest men gewoonlijk voor קָטַל, qátal, doden; geen vrolijk werkwoord, maar je kunt er alles goed aan laten zien.

De **deelwoorden** (בִּיּוֹנִי {benonie}) zijn een buitenbeentje bij de werkwoordsvormen. In gebruik en vorm zijn het naamwoorden, die als zodanig worden *vervoegd*, en niet *verbogen* zoals werkwoorden (wat veel eenvoudiger is). De deelwoorden worden altijd gebruikt met een persoonlijk voornaamwoord, of een vervanger daarvan. In deze les een uitleg van het tegenwoordig deelwoord (tegenwoordige tijd), in een latere les het lijdend deelwoord.

Bij deelwoorden gebruikt men als ontkenning gewoonlijk het woord אֵין {en}, geen, in plaats van לֹא {lo}, nee, niet.

Het **tegenwoordig deelwoord** of **bedrijvend deelwoord** (*participium activum*) wordt in het moderne Hebreeuws gebruikt als een normale tegenwoordige tijd, זָמַן הוֹנֵה {zman howèh}. Je kunt deze het beste vergelijken met de Engelse ing-vorm: *I am coming*, 'Ik ben komende', oftewel 'ik kom'. De kenmerkende klanken zijn o – e of o – è.

Er zijn slechts vier vormen, die afhangen van mannelijk of vrouwelijk, enkelvoud of meervoud, en waarin we veel herkennen van de meervoudsvormen van zelfstandige naamwoorden.

	קָטַל	Doden	אָכַל	Eten	שָׁתָה	Drinken
Enkelvoud – m	קָטַל, קוֹטֵל	qotel	אָכַל	ochel	שָׁתָה	shotèh
Enkelvoud – v	קָטַלְתָּ, קוֹטְלָתָּ	qotèlèt	אוֹכַלְתָּ	ochèlèt		
	of קָטַלְתָּ, קוֹטְלָהּ	qot'láh (ongebruikbaar)			שָׁתָה	shotáh
Meervoud – m	קָטְלִים, קוֹטְלִים	qot'liem	אוֹכְלִים	och'liem	שָׁתִים	shotiem
Meervoud – v	קָטַלְתֶּם, קוֹטְלוֹתֶם	qot'lot	אוֹכְלוֹתֶם	och'lot	שָׁתוֹת	shotot

In het moderne Hebreeuws wordt voor de o-klank de waw (i) ingevoegd, in ouder Hebreeuws wordt vaak volstaan met een puntje, zoals in het eerste voorbeeld te zien is.

Woordvolgorde: in de Tanach, het Oude Testament, wordt een werkwoord beschouwd als het belangrijkste woord van een zin, en het komt daarom vóór het zelfstandig naamwoord. In modern Hebreeuws lijkt de woordvolgorde meer op die van het Frans of Engels (denk ik).

Woordenschat: We gaan ons ontbijt nuttigen.

אָכַל	áchal (ww)	Eten	בִּיצָה	betsáh (v!)	Ei בֵּיצִים betsiem
אוֹכַל, אָכַל	ochèl (m)	Voedsel, eten	בִּיצָה רַכָּה	betsáh rakáh (v)	Zacht gekookt ei
שָׁתָה	shátáh (ww)	Drinken	בִּיצָה קָשָׁה	betsáh qásháh (v)	Hard gekookt ei
אֶרְוַחָה, אֶרְוַחָה	ároecháh (v)	Maaltijd	קָפָה הַפּוֹךְ	qáfèh háfoech (m)	Koffie met melk
שָׁחַר לֶחֶם	lèchèm sháchor (m)	Bruin brood	קָפָה שָׁחַר	qáfèh sháchor (m)	Zwarte koffie
לֶחֶם לָבָן	lèchèm láván (m)	Wit brood	חָלָב	cháláv (m)	Melk
בֵּית לֶחֶם	bet lèchèm, 'broodhuis', Bethlehem		סוּכָר, סוּכָר	soekár (m)	Suiker
גְּבִינָה	g ^e vináh (v)	Kaas	תֵּה	téh (m)	Thee
רִיבָה, רִיבָה	ribáh (v)	Jam	מִיץ תְּפוזִים	mits tápoeziem (m)	Sinaasappelsap
			עַם	im (vz)	Met

Misschien mist u in deze lijst de vleeswaren. Die zijn er niet, want er staan kaas en melk op tafel, en melkspijzen en vleesspijzen behoren niet in één maaltijd, dat is niet כּוֹשֵׁר kosher.

Opdracht: Vertaal, plaats waar nodig uitspraaktekens, geef de uitspraak.

Hij drinkt sinaasappelsap

Ik eet bruin brood met een hardgekookt ei

Wij (m) drinken melk

Wij (v) drinken thee

Zij eet wittebrood

Ik (m) drink koffie met melk met suiker

לֶחֶם שָׁחַר עִם רִיבָה

הוּא בִיצָה רַכָּה

אֶת אוֹכַלְתָּ גְבִינָה

הִיא שָׁתָה קָפָה שָׁחַר

Bronnen: *Lessen van ds. Wuister; Leerboek der Hebreeuwsche Taal, rabbijn S.Ph. de Vries; Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison; HebrewOnline.com.*

Zie ook: [Les 25](#), woordenlijst t/m les 24.